

avskrift

ACC. N:R M. 11927 :/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

B. Som ju Fiskeläget Bällskär är en ö och helt skilt från fastland har det aldrig funnits något jordbruk, men däremot har alltid alla hus varit fiskarnas egna sedan flera hundra år. Enligt sägner från far till son torde de första bebyggelserna här ha börjats av krigsflyktingar, men något exakt århundrade fins ej någon uppgift om, men beräknat 14-1500 talet därigenom att här fins en idag, två hus alltså boningshus som beräknas vara minst 200 år och enu äro beboda så har här varit bostadhus som fallit av ålder för ca 200 år sedan, därav grundar sig denna beräkning. Ang. Fiskelägets ägorett så låg det fordom under Fågelviks överhöghet då ju Fågelvik ägde hela kustremsan från Västervik o. en bit ur Östergötland. Under denna tid o. även senare då Hornsberg och Fågelvik blev skilda åt. (Källskär kom då under Hornsberg) fick Källskär lemna viss skatt i form av natura. Salt fisk o. sjöfågel men i liten myckenhet. Några som helst planpengar har aldrig funnits här ej heller några som helst planer utan var och en har fott byggt efter egen vilja, alltså under den nu nämnda tiden. Fisket har alltid gott i hevd o var och en fiskare fick då lemna sin s.k. skatt var för sig. Som förmån hade då Källskär utom fisket även ved till husbehov. Som det då fans Får för husbehov fick även fiskarna på den tiden fritt försörj till dessa, löv, barr o gräs vilket fick hämtas på Kvädö som ju Källskär ligger intill o. även då tillhörde dessa gots. Under den tiden

fans här hamnfogde som tillsattes av respektiva gots samt två så kallade bisittare. Hamnfogden hade att se till ordning o. skick. Enligt gamla protokoll förekom årligen Hamnting å någon överordnad från Hornsberg infan sig, hamnfogden sammankalla då alla innevånarna å fiskeläget till detta ting då fiskelägets krav o synpunkter framlades. Det som då blev beslutet protokollfördes o var därmed domslut, lika lagligt som vid en häradsrätt. Om det kan vara av något som helst värde vill jag också nämna att här fins en trumma, en gåva till Källskär från Hornsberg ca 150 år gammal vilken på sin tid användes vid sammankalning av de omnämnda hamntingen, Varje Julafton kl. 12, då allt arbete skulle vara slut å helgen gick in samt varje Julnatt kl. 12-1-2 då färd till Julottan skulle ske så vida möjlighet fans lät denna trumma höra sitt kraftiga mulrande ljud. Den här gamla seden vid Jul uppehåller vi en idag som minne av tid som gott, dock går nu detta även i hevd altså vi byter varje år. Som förut nämnts har husen här alltid tillhört fiskarna. Boningshus sjöbodar å andra hus har aldrig varit sammanbygda. Någon som helst uthyrning till andra fiskare eller till några bönder har alldrig förekommit här, här har nämligen fiskarna alltid bott året runt. Som Kvädö blev fränsolt Hornsberg någon gång i slutet av 1800-talet så blev då Källskär lagt under Kvädö o. är en i dag, det har bytt ägare 3 gonger o. sen 1903 har vi nödgas betala penning-

ACC. N:R **M. 11927 : 3.**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

arende vilket sedan stigit i höjden vilket för närvarande är under utredning om fiskelägets vara eller inte. Enligt en gammal antäckning sen 1902 var hela skattens värde för fiske m.m. c-a 92 kr. Nu 1800 kr. något lagskyd har ju aldrig funits för utan efter godtycke av ägarna. Detta torde ju ej skulle sammanföras i samband med frågor, äldre bebyggelse å seder, men kanske ändå vilket jag hoppas kan ha något inträse av utvecklingen från forntid till nutid.